

ÅRSREGNSKAPET FOR REGNSKAPSÅRET 2018 - GENERELL INFORMASJON

Enheten

Organisasjonsnummer: 989 690 159
Organisasjonsform: Aksjeselskap
Foretaksnavn: OPTIMUM GRUPPEN AS
Forretningsadresse: Fortunen 1
5013 BERGEN

Regnskapsår

Årsregnskapets periode: 01.01.2018 - 31.12.2018

Konsern

Mørselskap i konsern: Ja
Konsernregnskap lagt ved: Ja

Regnskapsregler

Regler for små foretak benyttet: Nei
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til selskapet: Regnskapslovens alminnelige regler
Benyttet ved utarbeidelsen av årsregnskapet til konsernet: Regnskapslovens alminnelige regler

Årsregnskapet fastsatt av kompetent organ

Bekreftet av representant for selskapet: Rolf Tore Spjelkavik
Dato for fastsettelse av årsregnskapet: 29.03.2019

Grunnlag for avgivelse

År 2018: Årsregnskapet er elektronisk innlevert
År 2017: Tall er hentet fra elektronisk innlevert årsregnskap fra 2018

Det er ikke krav til at årsregnskapet m.v. som sendes til Regnskapsregisteret er undertegnet. Kontrollen på at dette er utført ligger hos revisor/enhetens øverste organ. Sikkerheten ivaretas ved at innsender har rolle/rettighet for innsending av årsregnskapet via Altinn, og ved at det bekreftes at årsregnskapet er fastsatt av kompetent organ.

Brønnøysundregistrene, 06.11.2020

Resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2018	2017
RESULTATREGNSKAP			
Kostnader			
Annen driftskostnad	6	113 899	82 281
Sum kostnader		113 899	82 281
Driftsresultat		-113 899	-82 281
Finansinntekter og finanskostnader			
Inntekt på investering i datterselskap og tilknyttet selskap		-1 133 056	-381 315
Annen renteinntekt		172	612
Sum finansinntekter		-1 132 884	-380 703
Netto finans		-1 132 884	-380 703
Ordinært resultat før skattekostnad			
Skattekostnad på ordinært resultat	13	-2 683	-18 204
Ordinært resultat etter skattekostnad		-1 244 100	-444 780
Årsresultat		-1 244 100	-444 780
Overføringer og disponeringer			
Overføring til/fra annen egenkapital	14	1 244 100	444 780
Sum overføringer og disponeringer		1 244 100	444 780

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2018	2017
BALANSE - EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Utsatt skattefordel	13	34 785	32 102
Sum immaterielle eiendeler		34 785	32 102
Finansielle anleggsmidler			
Investering i datterselskap	17	14 827 258	15 360 314
Sum finansielle anleggsmidler		14 827 258	15 360 314
Sum anleggsmidler		14 862 043	15 392 416
Omløpsmidler			
Varer			
Fordringer			
Andre fordringer		571 333	
Konsernfordringer	12		
Sum fordringer		571 333	
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd, kontanter og lignende	3	168 689	882 415
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		168 689	882 415
Sum omløpsmidler		740 022	882 415
SUM EIENDELER		15 602 065	16 274 831
BALANSE - EGENKAPITAL OG GJELD			
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	14	53 134 700	53 134 700
Overkurs	14	1 366 030	1 366 030
Sum innskutt egenkapital		54 500 730	54 500 730

Balanse

Beløp i: NOK	Note	2018	2017
Opptjent egenkapital			
Udekket tap	14	41 118 130	39 874 031
Sum opptjent egenkapital		-41 118 130	-39 874 031
Sum egenkapital		13 382 600	14 626 699
Sum langsiktig gjeld		0	0
Kortsiktig gjeld			
Betalbar skatt	13		
Annen kortsiktig gjeld	12	2 219 465	1 648 132
Sum kortsiktig gjeld		2 219 465	1 648 132
Sum gjeld		2 219 465	1 648 132
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		15 602 065	16 274 831

Konsernets resultatregnskap

Beløp i: NOK	Note	2018	2017
RESULTATREGNSKAP			
Inntekter			
Salgsinntekt	2	55 372 334	56 930 106
Annen driftsinntekt		2 141 567	602 770
Sum inntekter		57 513 901	57 532 876
Kostnader			
Lønnskostnad	6,7	36 813 098	38 335 369
Avskrivning	8	1 498 695	949 263
Annen driftskostnad	6	20 467 659	18 691 914
Sum kostnader		58 779 452	57 976 546
Driftsresultat		-1 265 551	-443 670
Finansinntekter og finanskostnader			
Annen finansinntekt		50 847	35 770
Sum finansinntekter		50 847	35 770
Nedskrivning av finansielle eiendeler	10		
Annen finanskostnad		346 990	108 210
Sum finanskostnader		346 990	108 210
Netto finans		-296 143	-72 440
Ordinært resultat før skattekostnad		-1 561 694	-516 110
Skattekostnad på ordinært resultat	13	-317 594	-71 330
Ordinært resultat etter skattekostnad		-1 244 100	-444 780
Årsresultat		-1 244 100	-444 780
Overføringer og disponeringer			
Overføring til/fra annen egenkapital	14	1 244 100	444 780
Sum overføringer og disponeringer		1 244 100	444 780

Konsernets balanse

Beløp i: NOK	Note	2018	2017
BALANSE - EIENDELER			
Anleggsmidler			
Immaterielle eiendeler			
Utsatt skattefordel	13	1 901 427	1 560 036
Goodwill	16		
Sum immaterielle eiendeler		1 901 427	1 560 036
Varige driftsmidler			
Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner	8	4 076 422	3 599 017
Sum varige driftsmidler		4 076 422	3 599 017
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler	10	10 494	1 019 649
Sum finansielle anleggsmidler		10 494	1 019 649
Sum anleggsmidler		5 988 343	6 178 702
Omløpsmidler			
Varer			
Fordringer			
Kundefordringer		10 413 401	13 580 338
Andre fordringer		853 679	861 029
Sum fordringer		11 267 080	14 441 367
Bankinnskudd, kontanter og lignende			
Bankinnskudd, kontanter og lignende	3	6 195 524	6 227 340
Sum bankinnskudd, kontanter og lignende		6 195 524	6 227 340
Sum omløpsmidler		17 462 604	20 668 707
SUM EIENDELER		23 450 947	26 847 409

BALANSE - EGENKAPITAL OG GJELD

Konsernets balanse

Beløp i: NOK	Note	2018	2017
Egenkapital			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	14	53 134 700	53 134 700
Overkurs	14	1 366 030	1 366 030
Sum innskutt egenkapital		54 500 730	54 500 730
Opptjent egenkapital			
Udekket tap	14	41 118 130	39 874 031
Sum opptjent egenkapital		-41 118 130	-39 874 031
Sum egenkapital		13 382 600	14 626 699
Gjeld			
Langsiktig gjeld			
Andre avsetninger for forpliktelser		499 895	335 455
Sum avsetninger for forpliktelser		499 895	335 455
Annen langsiktig gjeld			
Sum langsiktig gjeld		499 895	335 455
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld		1 023 370	873 852
Betalbar skatt	13		
Skyldige offentlige avgifter		3 142 920	2 826 959
Annen kortsiktig gjeld		5 402 162	8 184 444
Sum kortsiktig gjeld		9 568 452	11 885 255
Sum gjeld		10 068 347	12 220 710
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		23 450 947	26 847 409

ÅRSBERETNING

OPTIMUM GRUPPEN AS
ORG NR 989 690 159

FOR INNTEKTSÅRET 2018

Virksomhetens art og lokalisering

Optimum Gruppen AS er morselskapet i Optimum konsernet.

Datterselskapet Optimum AS har konsesjon som verdipapirforetak, og driver virksomhet innenfor

- mottak og formidling av ordre på vegne av kunde
- utførelse av ordre på vegne av kunde
- investeringsrådgivning
- plassering av offentlige tilbud, plassering av emisjoner, samt garantistillelse for fulltegning av emisjoner og tilbud om kjøp av finansielle instrumenter

Optimum AS har også konsesjon til å oppbevare og forvalte finansielle instrumenter, utarbeide og formidle investeringsanbefalinger, finansielle analyser og andre former for generelle anbefalinger vedrørende transaksjoner i finansielle instrumenter, samt tjenester knyttet til fulltegningsgaranti, jfr verdipapirhandelloven § 2-1.

Datterselskapet Optimum Alternative Investments AS søkte og mottok i 2017 konsesjon til å forvalte alternative investeringsfond, jfr. Lov om forvaltning av alternative investeringsfond, § 2 – 2 (1). Optimum AS er i denne sammenheng distributør av fondene.

Selskapets forretningsvirksomhet var i 2018 lokalisert i Bergen, Oslo, Stavanger og Trondheim.

Redegjørelse for årsregnskapet

Morselskapet hadde ingen omsetning i 2018. Konsernet hadde en omsetning i 2018 på MNOK 57,5, som var på ca samme nivå som i 2017. Porteføljeinntekter dekker over 100 % av annen driftskostnad i 2018.

Resultat etter skatt i Optimum Gruppen AS ble MNOK -1,224 i 2018, mot MNOK -0,444 i 2017. Resultat for konsernet etter skatt i 2018 ble MNOK -1,244, mot MNOK -0,444 i 2017. Optimum AS hadde et resultat etter skatt på MNOK -1,680 i 2018, og Optimum Alternative Investments AS et overskudd på MNOK 0,547.

	Morselskap	Konsern
	2018	2018
000 NOK		
Omsetning	0	57 514
Driftsresultat	-113	-1 265
Resultat før skatt	-1 246	-1 561
Resultat etter skatt	-1 244	-1 244

Egenkapital	13,383	13,383
Egenkapitalgrad	86 %	57%

Optimum Gruppens finansielle stilling per 31.12.2018 vurderes som tilfredsstillende, med en EK på MNOK 13,3 (86 %) av total kapital. For konsernet utgjør EK MNOK 13,3 (57 %) av total kapital.

Optimum Gruppens kontantstrøm gjennom 2018 viser en netto likviditetsendring fra drift på MNOK -113, fra investeringsaktiviteter MNOK 0 og fra finansieringsaktiviteter MNOK -0,6. For konsernet er netto likviditetsendring fra drift på MNOK 0,933 fra investeringsaktiviteter MNOK -0,965 og fra finansieringsaktiviteter MNOK 0. Morselskapet har i perioden ikke foretatt investeringer i anleggsmidler.

Styret er ikke tilfreds med resultatet for 2018, og forventer resultatforbedring i 2019.

Salgsinntekter og segmentinformasjon

Selskapet har virksomhet kun i Norge, og det har derfor ikke rapporterbare segmenter etter NRS 10 og forskrift om årsregnskap for verdipapirforetak.

I forbindelse med sekundært rapporteringsformat har selskapet konsesjon for investeringstjenestene 1, 2, 5 og 6 etter vphl § 2-1 første ledd. Selskapets inntekter stammer fra investeringstjeneste 5, investeringsrådgivning og 1, mottak og formidling av ordre på vegne av kunde i forbindelse med ett eller flere finansielle instrumenter.

Konsesjon som verdipapirforetak

Optimum AS fikk konsesjon som verdipapirforetak i februar 2007, noe som medfører krav til selskapets og konsernets ansvarlige kapital, jfr. Kapitalkravsforskriften. I mai 2010 ble konsesjonen utvidet til også å omfatte tjenesten *utførelse av ordre på vegne av kunde* (jfr verdipapirhandelloven § 2-1 1. ledd nr 2). Dette var et ledd i selskapets ønske om selv å kunne ta ut potensialet ved å tilby tjenester innenfor en større del av verdikjeden.

Optimum Alternative Investments AS, søsterselskap til Optimum AS, søkte og mottok i 2017 konsesjon til å forvalte alternative investeringsfond, jfr. Lov om forvaltning av alternative investeringsfond, § 2 – 2 (1). Optimum AS er i denne sammenheng distributør av fondene.

Optimums kapitaldekningskrav skal ta høyde for estimert kredittisiko og operasjonell risiko. I tillegg rapporteres store engasjementer, som måles i forhold til ansvarlig kapital. Samlet engasjement med en enkelt kunde kan ikke overstige 25 % av selskapets netto ansvarlige kapital. Optimum ligger pr. 31.12.2018 innenfor denne grensen.

Kapitaldekning for Optimum AS pr 31.12.2018 er 9,0 % mens konsolidert kapitaldekning er 9,4%. Det vil i styret og administrasjonen settes fokus på opprettholdelse, og om nødvendig styrking av kapitaldekningen gjennom 2019.

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapsloven § 3-3a bekreftes det at forutsetningene om fortsatt drift er til stede, og regnskapet er utarbeidet under denne forutsetning.

Fremtidig utvikling

Optimum AS ønsker å befeste sin selvstendige posisjon som frittstående finansiell distributør og kapitalforvalter, videreutvikle en posisjon som en av de ledende i Norge, primært ved organisk vekst.

Selskapet har nedlagt betydelige ressurser i 2018 for en høy kvalitet i tilpasning av virksomheten til regelverket ved MIFID II fra 1. januar 2018 og ny personvernlov.

Optimum vil gjennom 2019 ha et fortsatt fokus på produkter og rådgivning av høy kvalitet.

Markedsrisiko

Konsernet har en begrenset markedsrisiko ved at man primært utøver investeringsrådgivning og mottak og formidling av ordre på vegne av kunde. Den operasjonelle risikoen er knyttet til eventuelle feil som gjøres i tilknytning til formidling av ordre, og til den enkelte rådgivers utøvelse av investeringsrådgivningen.

Konsernet er ikke vesentlig eksponert mot valutarisiko for det samlede regnskap og balanse. For 2018 var tilnærmet 100 % av selskapets inntekter oppgjort i NOK. Konsernet har ikke inngått terminkontrakter eller andre avtaler for å redusere valutarisiko.

Kredittisiko

Risiko for at motparter ikke har økonomisk evne til å oppfylle sine forpliktelser anses lav, da en stor andel av fordringene er mot solide verdipapirforetak. Brutto kredittisiko på balansedagen utgjør totalt MNOK 20,1 for konsernet.

Det er ikke inngått avtaler om motregning eller andre finansielle instrumenter som minimerer kredittisikoen i konsernet.

Likviditetsrisiko

Likviditeten i konsernet er god. Datterselskapet Optimum AS har trekkrettigheter hos sin hovedbankforbindelse, og denne har vært benyttet i perioder gjennom 2018.

Arbeidsmiljø

Sykefraværet utgjorde i 2018 ca. 2,37 % av total arbeidstid. Dette er noe høyere enn 2017 (1,49 %). Eksempler på gjennomførte tiltak for å holde et lavt sykefravær er rullering av arbeidsoppgaver mellom ansatte, fokus på vinnerkultur og profesjonalisering av selskapet både utad og innad. Selskapene betaler også deler av ansattes medlemskap i treningssenter.

Det har ikke forekommet eller blitt rapportert alvorlige arbeidsuhell eller ulykker som har resultert i store materielle skader eller personskader i løpet av året.

Arbeidsmiljøet betraktes som godt, og det iverksettes løpende tiltak for forbedringer. Det gjennomføres årlige medarbeidersamtaler med samtlige ansatte.

Konsernets ansatte har ikke etablert en felles organisasjon, men konsernet anser likevel at kommunikasjonen med de ansatte har vært konstruktiv, åpen og bidratt positivt til driften.

Optimum Gruppen AS har ingen ansatte.

Likestilling

Konsernet har som mål å være en arbeidsplass der det råder full likestilling mellom kvinner og menn. Optimum tar i sin policy sikte på at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn, for eksempel i saker vedrørende lønn, avansement og rekruttering.

Ved utgangen av 2018 har konsernet 33 ansatte, hvorav 14 kvinner, en kvinneandel på 42 %. Det er en uttalt målsetting at kvinneandelen skal opprettholdes eller økes. Konsernets styre består av en kvinne og en mann og har følgelig en kvinneandel på 50 %.

Samfunnsansvar og ytre miljø

Konsernet har ikke utarbeidet særskilte retningslinjer vedrørende menneskerettigheter. Vi anser likevel at vårt fokus på overholdelse av lover og forskrifter, likestilling mellom kjønnene samt likebehandling av mennesker fra ulike kulturer ved ansettelse og i eksisterende arbeidsforhold medfører at overordnede menneskerettigheter er hensyntatt i konsernets virksomhet.

Konsernets utøvelse av gjeldende rutine vedrørende tiltak mot hvitvasking av penger anses som tilfredsstillende i forhold til å bekjempe korrupsjon.

Konsernet mener å operere positivt i forhold til det ytre miljø, og har ikke virksomhet som direkte forurenser dette.

Resultatdisposisjon

Styret foreslår overfor generalforsamlingen at årets underskudd overføres udekket tap med MNOK 1,244.

Bergen 29. mars 2019

I styret for
Optimum Gruppen AS

Trond Gullaksen
Konstituert styrets leder

Mona I Biering
Styremedlem

Rolf T. Spjelkavik
Konstituert adm.direktør

Optimum Gruppen AS

2018	2017	Note	Resultatregnskap	Note	2018	2017
					Morselskap	Morselskap
Konsern	Konsern		Driftsinntekter			
55 372 334	56 930 106	2	Salgsinntekt		0	0
2 141 567	602 770		Annen driftsinntekt		0	0
<u>57 513 901</u>	<u>57 532 876</u>		Sum driftsinntekter		<u>0</u>	<u>0</u>
			Driftskostnader			
36 813 098	38 335 369	6,7	Lønnskostnad		0	0
1 498 695	949 263	8	Avskrivning		0	0
20 467 659	18 691 914	6	Annen driftskostnad	6	113 899	82 281
<u>58 779 452</u>	<u>57 976 546</u>		Sum driftskostnader		<u>113 899</u>	<u>82 281</u>
-1 265 551	-443 670		Driftsresultat		-113 899	-82 281
			Finansinntekter og finanskostnader			
0	0	10	Inntekt på inv. i datterselskap	17	-1 133 056	-381 315
50 847	35 770		Finansinntekt		172	612
346 990	108 210		Finanskostnad		0	0
<u>-296 143</u>	<u>-72 440</u>		Netto Finansposter		<u>-1 132 884</u>	<u>-380 703</u>
-1 561 694	-516 110		Resultat før skattekostnad		-1 246 783	-462 984
			Skattekostnad			
-317 594	-71 330	13	Skattekostnad på ordinært resultat	13	-2 683	-18 204
-1 244 100	-444 780		Årsresultat		-1 244 100	-444 780
			Overføringer:			
0	0	14	Utbytte	14	0	0
-1 244 100	-444 780	14	Overført til udekket tap	14	-1 244 100	-444 780
<u>-1 244 100</u>	<u>-444 780</u>		Sum disponert		<u>-1 244 100</u>	<u>-444 780</u>

Optimum Gruppen AS

2018	2017	Note	Balanse	Note	2018	2017
Konsern	Konsern				Mor	Mor
1 901 427	1 560 036	13	Immatrielle eiendeler		34 785	32 102
0	0	16	Utsatt skattefordel		0	0
1 901 427	1 560 036		Goodwill		34 785	32 102
			Anleggsmidler			
			Varige driftsmidler			
4 076 422	3 599 017	8	Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner		0	0
			Finansielle anleggsmidler			
10 494	1 019 649	10	Investering i aksjer og andeler		0	0
0	0	17	Investering i datterselskaper	17	14 827 258	15 360 314
10 494	1 019 649		Sum Finansielle Anleggsmidler		14 827 258	15 360 314
5 988 343	6 178 702		Sum Anleggsmidler		14 862 043	15 392 416
			Omløpsmidler			
			Fordringer			
10 413 401	13 580 338		Kundefordringer		0	0
0	0		Konsernfordringer	12	571 333	0
853 679	861 029		Andre fordringer		0	0
11 267 080	14 441 367		Sum Fordringer		571 333	-
6 195 524	6 227 340	3	Betalingsmidler	3	168 689	882 416
17 462 604	20 668 707		Sum Omløpsmidler		740 022	882 416
23 450 947	26 847 409		Sum Eiendeler		15 602 065	16 274 832

Optimum Gruppen AS

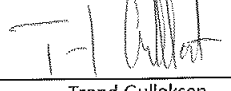
2018	2017	Note	Balanse	Note	2018	2017
Konsern	Konsern				Mor	Mor
			Egenkapital			
53 134 700	53 134 700	14	Aksjekapital	14	53 134 700	53 134 700
1 366 030	1 366 030	14	Overkurs	14	1 366 030	1 366 030
0	0		Annen innskutt EK		0	0
<u>54 500 730</u>	<u>54 500 730</u>		Sum Innskutt Egenkapital		<u>54 500 730</u>	<u>54 500 730</u>
			Opptjent egenkapital			
0	0	14	Annen egenkapital	14	0	0
-41 118 131	-39 874 031	14	Udekket tap	14	-41 118 131	-39 874 031
<u>-41 118 131</u>	<u>-39 874 031</u>		Sum Opptjent egenkapital		<u>-41 118 131</u>	<u>-39 874 031</u>
<u>13 382 600</u>	<u>14 626 699</u>		Sum Egenkapital		<u>13 382 600</u>	<u>14 626 699</u>
			Gjeld			
			Langsiktig gjeld			
499 895	335 454		Andre avsetninger for forpliktelses		0	0
0	0	19	Øvrig langsiktig gjeld		0	0
<u>499 895</u>	<u>335 454</u>		Sum langsiktig gjeld		<u>0</u>	<u>0</u>
			Kortsiktig gjeld			
1 023 370	873 852		Leverandørgjeld		0	0
3 142 920	2 826 959		Skyldig offentlige avgifter		0	0
0	0	13	Betalbar skatt	13	0	0
0	0		Utbytte		0	0
5 402 162	8 184 444		Annen kortsiktig gjeld	12	2 219 465	1 648 132
<u>9 568 452</u>	<u>11 885 255</u>		Sum kortsiktig gjeld		<u>2 219 465</u>	<u>1 648 132</u>
<u>10 068 347</u>	<u>12 220 709</u>		Sum Gjeld		<u>2 219 465</u>	<u>1 648 132</u>
<u>23 450 947</u>	<u>26 847 409</u>		Sum Egenkapital og Gjeld		<u>15 602 065</u>	<u>16 274 831</u>

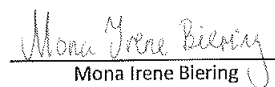
31.12.2018

Bergen 29. mars 2019

I styret for
Optimum Gruppen AS

Rolf T. Spjelkavik
Konstituert adm.dir

Trond Gullaksen
Konstituert styrets leder

Mona Irene Biering
Styremedlem

Optimum Gruppen AS

Konsern 2018	Konsern 2017	Kontantstrømoppstilling	Morselskap 2018	Morselskap 2017
		Kontantstrøm fra operasjonell virksomhet		
-1 561 694	-516 110	Ordinært resultat før skatt	-1 246 783	-462 984
0	0	Resultatandel i datterselskap	1 133 056	381 315
1 498 695	949 263	Ordinære avskrivninger	0	0
3 166 937	-2 603 706	Endring i kundefordringer	0	0
149 518	448 945	Endring i leverandørgjeld	0	0
-2 319 797	2 769 410	Endring i andre tidsavgrensningsposter	0	0
933 659	1 047 802	A: Netto likv. endring fra virksomheten	-113 727	-81 669
		Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter		
-1 976 100	-2 815 868	Investering i varig driftsmidler	0	0
1 010 625	142 713	Innbetalinger ved salg av aksjer i andre foretak	0	0
-965 475	-2 673 155	B: Netto likv. endring fra investeringsaktiviteter	0	0
		Kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter		
0	0	Emisjoner	-600 000	-500 000
0	0	Utbetalinger av utbytte/konsernbidrag	-571 333	0
0	0	Innbetaling av utbytte/konsernbidrag	571 333	0
0	0	C: Netto likv. endring fra finansieringsaktiviteter	-600 000	-500 000
-31 816	-1 625 353	A+B+C: Netto endring i likvider gjennom året	-713 727	-581 669
6 227 340	7 852 693	Likviditetsbeholdning 1.1	882 416	1 440 322
6 195 524	6 227 340	Likviditetsbeholdning 31.12	168 689	858 653

Optimum Gruppen AS

Note 1 - Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk. Årsregnskapet følger forskrift om årsregnskap for verdipapirforetak.

Konsolidering

Konsernregnskapet omfatter morselskapet Optimum Gruppen AS, datterselskapene Optimum AS og Optimum Alternative Investments AS samt datterdatterselskapene Optimum Private Equity 2017 AS, Optimum Private Equity 2018 AS og Optimum Nordisk Eiendom 2017 AS. Konsernregnskapet er utarbeidet som om konsernet var én økonomisk enhet. Transaksjoner og mellomværender mellom selskapene er eliminert. Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede prinsipper, ved at datterselskapet følger de samme regnskapsprinsipper som morselskapet.

Salgsinntekter

Driftsinntekter består hovedsaklig av provisjoner. Inntektene resultatføres når de opptjenes.

Vurdering og klassifisering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet. Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Man gjør fortløpende en vurdering av sine utestående. Basert på erfaringstall har selskapet en generell avsetning som dekker forventet tap på fordringer.

Kortsiktige plasseringer

Aksjer og andeler vurdert som omløpsmidler, vurderes til laveste av gjennomsnittlig anskaffelseskost og virkelig verdi på balansedagen. Mottatt utbytte inntektsføres som annen finansinntekt dersom utbyttet er opptjent i eierperioden.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets forventede levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet og nettoført.

Datterselskaper

Investering i datterselskap er i selskapsregnskapet vurdert etter egenkapitalmetoden. Andelen av resultatet er basert på resultat etter skatt i datterselskapet med fradrag for andel av interne gevinster.

Kontantstrømoppstilling

Kontantstrømoppstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

Bruk av estimater

Ledelsen har benyttet estimater og forutsetninger som har påvirket eiendeler, gjeld, inntekter, kostnader og opplysninger om potensielle forpliktelser. Fremtidige hendelser kan medføre at estimatene endrer seg. Estimater og de underliggende forutsetningene vurderes løpende. Endringer i regnskapsmessige estimater regnskapsføres i den perioden endringene oppstår.

Optimum Gruppen AS

Note 2 – Salgsinntekter

Morselskap har ikke salgsinntekter. Datterselskapet Optimum AS har konsesjon for investeringstjenester etter vphl § 2-1(1) nr 1,2, 5 og 6 og vphl § 2-1(2) nr 1,5 og 6. Selskapets inntekter stammer i sin helhet fra investeringstjenester; mottak og formidling av ordre på vegne av kunde i forbindelse med ett eller flere finansielle instrumenter. Selskapet tar ikke betalt for investeringsrådgivning dersom kunden velger å ikke følge rådene. Selskapet har følgelig ikke rapporterbare segmenter.

Datterselskapet Optimum Alternative Investments AS har konsesjon for forvaltning av alternative investeringsfond, jf aifl. § 2-2 første ledd. Selskapets inntekter i 2018 gjelder forvaltningshonorar.

Note 3 – Bankinnskudd

Morselskapet har ikke bundne bankinnskudd. I posten for konsernet inngår bundne bankinnskudd på skattetrekkkontoen med kr 1 322 429 i Optimum AS og kr 104 354 i Optimum Alternative Investments AS per 31.12.2018.

Note 4 - Finansiell markedsrisiko

Selskapet benytter seg ikke av finansielle instrumenter i forbindelse med styringen av valuta risikoen. Renterisiko oppstår på kort og mellomlangt sikt som et resultat av at deler av selskapets gjeld har flytende rente. For øvrig vurderes markedsrisikoen som begrenset da man primært utøver investeringsrådgivning og mottak og formidling av ordre på vegne av kunde i forbindelse med et eller flere finansielle instrumenter.

Risiko for at motparter ikke har økonomisk evne til å oppfylle sine økonomiske forpliktelser anses lav da motparter i hovedsak er verdipapirforetak og deres fond.

Det vil i lys av siste års utvikling ikke bli stilt større krav til arbeidskapital. Likviditeten i selskapet anses å være tilstrekkelig.

Note 5 - Kapitaldekning

Optimum AS fikk konsesjon som verdipapirforetak i februar 2007, noe som medfører krav til selskapets og konsernets ansvarlige kapital jfr. Kapitalkravforskriften. I samsvar med forskriften skal kapitaldekningskrav for Optimum AS tilfredsstilles både for selskapet Optimum AS og for konsolidert kapitaldekning for Optimum AS pluss morselskapet Optimum Gruppen AS.

Optimums kapitaldekningskrav skal ta høyde for estimert kreditrisiko og operasjonellrisiko. I tillegg rapporteres store engasjementer, som måles i forhold til ansvarlig kapital. Samlet engasjement med en enkelt kunde kan ikke overstige 25 % av selskapets netto ansvarlige kapital.

Kapitaldekning for Optimum AS per 31.12.2018 er 9,0 % mens konsolidert kapitaldekning for Optimum Gruppen AS er på 9,4 % på samme tidspunkt.

Spesifikasjon av kapitaldekning:
(alle tall i hele 1000)

	Optimum AS 2018	Konsolidert 2018
Foretakets egenkapital	13 097	13 383
+ Annen godkjent kjernekapital	0	0
- Utsatt skattefordel som ikke skyldes MF	1 415	1 415
= Sum kjernekapital (A)	11 682	11 968
+/- Andre Forskjeller	0	0
= Ansvarlig kapital (B)	11 682	11 968

	2018		2018	
	Vekt	Balansført	Vektet	Balansført
Utsatt skattefordel MF	250 %	1 867	4 667	1 901
Institusjoner	20 %	1 924	385	6 195
Øvrige engasjementer	100 %	18 662	18 662	15 355
Sum risikovektet beregningsgrunnlag (C)		22 453	23 714	23 451

Tillegg for operasjonell risiko etter basismetode (D)	105 946	106 491
Kjernekapitaldekning/kapitaldekning ((A=B)/(C+D))	9,0 %	9,4 %

Optimum Gruppen AS

Note 6 - Lønn, godtgjørelser, lån til ansatte m.v.

Det er ikke lønnskostnader i morselskapet. Alle tallstørrelser vedr. lønn gjelder konsernet. Lønnsmodell i distribusjon ble endret fra og med 01.01.2011 samsvarende med Rundskriv 17/2010 fra Finanstilsynet. Rådgivere har nå en fastlønsmodell med mulig tillegg av bonus. For ytelser til ledende ansatte utover administrerende direktør og ansatte med kontrollansvar henvises det til regnskapet til Optimum AS.

Lønnskostnader	2018	2017
Lønninger	29 501 967	30 904 373
Arbeidsgiveravgift	5 807 764	5 603 638
Pensjonskostnader	550 398	592 610
Andre ytelser	952 369	1 234 748
Sum	<u>36 812 498</u>	<u>38 335 369</u>

Selskapet har i regnskapsåret sysselsatt totalt 32,5 årsverk.

Ytelser til ledende personer/personer med compliance-ansvar og styret

Optimum AS er underlagt "Forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond". Optimum AS har en etablert godtgjørelsesordning i tråd med forskriften. Følgende personer er omfattet av ordningen.

	Lønn	Pensjons- utgifter	Andre godt- gjørelser
Hans-Petter Angell, Administrerende direktør, Optimum AS	1 654 638	29 957	7 392
Per Arne Johnsen, Markedsdirektør, Optimum	1 306 594	28 351	31 254
Morten Clemetsen (Compliance-officer Optimum AS)	838 802	18 143	14 522
Kjell-Gunnar Fjeldstad, Daglig leder Optimum Alternative Investments AS	1 161 200	23 865	17 824

Styrehonorar til avgått styreleder utgjør kr 375 000.

Styrets øvrige medlemmer godtgjøres med kr 110 000.

Adm. dir. Hans-Petter Angell har avtale om etterlønn i 12 måneder ved oppsigelse.

Honorar til revisor

	Morselskap	Konsern
Lovpålagt revisjon inkludert 2Q revisjon	41 500	361 750
Andre attestasjonstjenester og administrasjonshonorarer	28 405	209 465
Særskilt skatt/avgiftbistand		167 288
Sum	<u>69 905</u>	<u>571 215</u>

Alle beløp er eks mva.

Note 7 - Pensjonskostnader og forpliktelser

Morselskapet er ikke pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Konsernet er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon. Konsernets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov. Konsernet har innskuddspensjonsordning for sine ansatte.

Note 8 - Varige driftsmidler

Morselskapet har ingen varige driftsmidler. Alle tall gjengitt nedenfor gjelder derfor konsernet.

	Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner
Anskaffelseskost 01.01.	19 857 036
Tilgang kjøpte driftsmidler	1 976 100
Avgang solgte driftsmidler	-
Anskaffelseskost 31.12.	<u>21 833 136</u>
Akk.avskrivning 31.12.	<u>-17 756 714</u>
Balansført pr. 31.12.	<u>4 076 422</u>
Årets avskrivninger	1 498 695
Økonomisk levetid Avskrivningsplan	3-5 år Lineær

Optimum Gruppen AS

Note 9 - Leieavtaler

Selskapet benytter operasjonell leasing for en del av kontorparken og har leieavtaler for vann og kaffemaskiner. Samlet leiebetaling for 2018 utgjorde kr 85 660.

Note 10 - Aksjer og andeler i andre foretak m.v.

Morselskapet har ingen aksjer eller andeler utenom datterselskaper, ref. note 17. Alle tall gjengitt nedenfor gjelder derfor konsernet.

	Anskaffelses- kost	Bokført verdi
<i>Anleggsmidler</i>		
Øvrige aksjer/andeler	10 494	10 494
Sum	10 494	10 494

Note 11 - Pantstillelser og garantier m.v.

Morselskapet har ingen pantstillelser eller garantier. Datterselskapet Optimum AS sin kassekreditt er sikret med pant i kundefordringer. Optimum AS har garantiansvar via Handelsbanken for husleie til lokaler i Bergen og Oslo på til sammen kr 1 146 775. Det er betalt en garantiprovisjon på kr 30 204 til Handelsbanken for dette garantiansvaret.

Note 12 - Mellomværende med selskap i samme konsern m.v.

Morselskap:

Andre fordringer	
2018	2017
571 333	-

Foretak i samme konsern/konsernbidrag og utbytte

Annen kortsiktig gjeld	
2018	2017
2 219 465	1 648 132

Foretak i samme konsern/konsernbidrag og utbytte

Note 13 – Skatt

Årets skattekostnad fremkommer slik:

	Konsern		Morselskap	
	2017	2018	2017	2018
Betalbar skatt på årets resultat	-	-	-	-
Skatt på resultatført konsernbidrag	-	23 797	-	-
Feil tidligere år		-		
Endring i utsatt skatt/fordeil	-71 330	-341 390	-18 204	-2 683
Årets totale skattekostnad	-71 330	-317 593	-18 204	-2 683

Betalbar skatt i årets skattekostnad fremkommer slik:

	Konsern		Morselskap	
	2017	2018	2017	2018
Resultat før skattekostnad	-516 110	-1 561 694	-621 699	-1 246 783
3 % inntektsføring fritaksmetode				
Avskrivninger på konserngoodwill	-	-		
Øvrige permanente forskjeller	303 807	93 169	540 030	1 133 056
Konsernbidrag med skatteeffekt				95 189
Endring i midlertidige forskjeller	-228 579	-1 021 792		
Anvendt fremførbart underskudd	-193 777	-634 859		
Grunnlag betalbar skatt	-634 659	-3 125 176	-81 669	-18 538
Skatt, 25 %, som utgjør sum betalbar skatt på årets resultat	-	-	-	-

Optimum Gruppen AS

Note 13 – Skatt forts.

Spesifikasjon av grunnlag for utsatt skatt:

Forskjeller som utlignes:	Konsern		Morselskap	
	2017	2018	2017	2018
Anleggsmidler	-1 627 818	-1 606 026	-	-
Regnskapsmessige avsetninger	-1 200 000	-200 000	-	-
Akk. Fremførbart underskudd	-3 423 492	-5 913 809	-139 576	-158 114
Sum	-6 251 310	-7 719 835	-139 576	-158 114
Forskjeller som ikke inngår	-	-	-	-
Utsatt skattefordel (-)	-1 560 036	-1 901 427	-32 102	-34 785

Note 14 - Egenkapital

Morselskap og konsern

	Aksje- kapital	Overkurs	Annen innskutt	Udekket tap	Annen egenkapital	Sum
Egenkapital 01.01	53 134 700	1 366 030	-	-39 874 031	-	14 626 700
Avsatt utbytte	-	-	-	-	-	-
Årets resultat	-	-	-	-1 244 100	-	-1 244 100
Andre endringer	-	-	-	-	-	-
Egenkapital 31.12.	53 134 700	1 366 030	-	-41 118 131	-	13 382 600

Note 15 – Aksjekapital og aksjonærinformasjon

Aksjekapitalen i Optimum Gruppen AS består av

	Antall	Pålydende	Balanseført
Ordinære aksjer	531 347	100	53 134 700

Oversikt over aksjonærene i selskapet per 31.12.

	Ordinære aksjer	Eierandel	Stemme- andel
T&T AS	178 281	33,55 %	33,55 %
Moro-Invest AS	172 169	32,40 %	32,40 %
Juca Invest AS	163 000	30,68 %	30,68 %
Exile AS	12 225	2,30 %	2,30 %
Øyvind Hofstad	1 612	0,30 %	0,30 %
Tor-Erik Nielsen	1 224	0,23 %	0,23 %
Kim Erik Hansen	1 224	0,23 %	0,23 %
Morten Sjøner Syrstad	1 000	0,19 %	0,19 %
Øyvind Asklund	612	0,12 %	0,12 %
Sum	531 347	100 %	100 %

Optimum Gruppen AS

Note 16 - Immaterielle eiendeler

Morselskapet har ingen immaterielle eiendeler utover aktiverte IT-systemer, se note 8.

Note 17 - Datterselskaper og konsoliderte enheter

Selskaper som er døtre i mor

	Stiftet	Ervervet	Eierandel	Stemmeandel
Optimum AS	1991	22.05.2006	100 %	100 %
Optimum Alternative Investments AS	2014	07.07.2014	100 %	100 %

	Aksjekapital	Antall aksjer	Balanseført verdi	Egenkapital	Resultat 2018
Optimum AS	4 200 000	41 000	13 097 200	13 097 200	-1 680 592
Optimum Alternative Investments AS	1 400 000	14 000	1 730 059	1 753 856	547 536

Øvrige konsoliderte enheter

	Stiftet	Konsern-inntreden-tidspunkt	Eierandel	Stemmeandel
Optimum Private Equity 2017 AS	2017	30.06.2017	100 %	100 %
Optimum Nordisk Handelseiendom 2017 AS	2017	05.12.2017	100 %	100 %
Optimum Private Equity 2018 AS	2018	14.03.2018	100 %	100 %

	Aksjekapital	Antall aksjer	Balanseført verdi
Optimum Private Equity 2017 AS	70 000	70 000	430 000
Optimum Nordisk Handelseiendom 2017 AS	30 000	30 000	30 000
Optimum Private Equity 2018 AS	45 000	45 000	180 000

Optimum Private Equity 2017 AS, Optimum Private Equity 2018 AS og Optimum Nordisk Handelseiendom 2017 AS er nystiftet i 2017 og 2018.

Investeringer etter egenkapitalmetoden i Optimum Gruppen

	Optimum AS	Optimum Alternative Investments AS
Balanseført EK på kjøpstidspunktet	9 440 000	1 648 132
Anskaffelseskost	60 600 000	1 648 132
Inngående balanse 01.01	13 606 458	1 753 856
Årets resultatandel	-1 680 592	547 536
Kontantinnskudd	600 000	
Avgitt/mottatt konsernbidrag	571 333	-571 333
Utgående balanse 31.12	13 097 200	1 730 059

Optimum Gruppen AS

Note 18 - Transaksjoner med nærstående

Datterselskap Optimum AS er tilrettelegger, forretningsfører og distributør for selskapene Global Opportunities PE AS, Private Equity Growth 2012 AS og Nordisk Handelseiendom AS.

Optimum AS mottar honorarer relatert til transaksjon, tilrettelegging, distribusjon, tegning, forvaltning, administrasjon og forretningsføring. Samlet innteksført beløp i 2018 utgjør kr 5 280 508.

Note 19 - Langsiktig gjeld

Morselskapet har ikke langsiktig gjeld. Tall gjengitt nedenfor gjelder konsernet.

	2018	2017
Avsetning for forpliktelse	499 895	335 454

Selskapets styre vedtok i 2011 en godtgjørelsesordning gjeldende for ledende ansatte i selskapet. Bonusen fordeles med 50 % i kontantandei og 50 % i betinget kapital.

Den betingete kapitalen holdes tilbake av selskapet, og utbetales etter gitte kriterier basert på selskapets resultatavvikling. Avsatt bonus fra tidligere år er tilbakeført i 2018.

Avsatt bonus i 2018 gjelder kontorledere og skal utbetales i 2021 hvor eneste betingelse er at ansattforhold ikke er avsluttet.

Avsatt betinget bonus beløper seg til kr 499 895 inkludert sosiale kostnader per 31.12.18.

Building a better
working world

Thormøhlens gate 53 D, NO-5006 Bergen
Postboks 6163, NO-5892 Bergen

Foretaksregisteret:
Tlf: +47 24 00 24 00

www.ey.no

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til generalforsamlingen i Optimum Gruppen AS

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Optimum Gruppen AS som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2018, resultatregnskap og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av selskapets og konsernets finansielle stilling per 31. desember 2018, og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet og konsernet i samsvar med de relevante etiske kravene i Norge knyttet til revisjon slik det kreves i lov og forskrift. Vi har også overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon omfatter informasjon i selskapets årsrapport bortsett fra årsregnskapet og den tilhørende revisjonsberetningen. Før datoen for revisjonsberetningen mottok vi årsberetningen. Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen vi har mottatt og gjennomgått før datoen for revisjonsberetningen inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre ledelsen enten har til hensikt å avvike selskapet eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- ▶ identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll;
- ▶ opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll;
- ▶ vurderer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimater og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige;
- ▶ konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det foreligger vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet. Hvis slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, må vi modifisere vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapets evne til fortsatt drift ikke lenger er til stede;
- ▶ vurderer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde;
- ▶ innhenter vi tilstrekkelig og hensiktsmessig revisjonsbevis vedrørende den finansielle informasjonen til enhetene eller forretningsområdene i konsernet for å kunne gi uttrykk for en mening om konsernregnskapet. Vi er ansvarlige for å fastsette strategien for, samt å følge opp og gjennomføre konsernrevisjonen, og vi har et udelte ansvar for konklusjonen på revisjonen av konsernregnskapet.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen, tidspunktet for vårt revisjonsarbeid og eventuelle vesentlige funn i vår revisjon, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom vårt arbeid.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Bergen, 1. april 2019

Revisjonsberetning er signert elektronisk

ERNST & YOUNG AS

Øyvind Nøre
statsautorisert revisor

Pemreo Dokumentnøkkel: 6BZXJ-ALLMV-4f8XJ-W07FS-CWYOH-836TV

PENNEO

*Signaturene i dette dokumentet er juridisk bindende. Dokument signert med "Penneo"™ - sikker digital signatur.
De signerende parter sin identitet er registrert, og er listet nedenfor.*

"Med min signatur bekrefter jeg alle datoer og innholdet i dette dokument."

Øyvind Nore

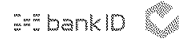
Statsautorisert revisor

På vegne av: EY

Serienummer: 9578-5994-4-485745

IP: 62.97.xxx.xxx

2019-04-01 11:23:17Z

Penneo Dokumentnøkkel: 6BZX-JALLMY-4F8XJ-W07FS-CWYOH-83GTV

Dokumentet er signert digitalt, med **Penneo.com**. Alle digitale signatur-data i dokumentet er sikret og validert av den datamaskin-utregnede hash-verdien av det opprinnelige dokument. Dokumentet er låst og tids-stemplet med et sertifikat fra en betrodd tredjepart. All kryptografisk bevis er integrert i denne PDF, for fremtidig validering (hvis nødvendig).

Hvordan bekrefter at dette dokumentet er originalen?

Dokumentet er beskyttet av ett Adobe CDS sertifikat. Når du åpner dokumentet i

Adobe Reader, skal du kunne se at dokumentet er sertifisert av **Penneo e-signature service** <penneo@penneo.com>. Dette garanterer at innholdet i dokumentet ikke har blitt endret.

Det er lett å kontrollere de kryptografiske beviser som er lokalisert inne i dokumentet, med Penneo validator - <https://penneo.com/validate>